

Silvija Ćurak, Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, scurak@ffos.hr

Vera Blažević Krezić, Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, vblazevic1@ffos.hr

U rič sakrita Šokadija, med Đakova i Vinkovci položita

Ovomu je izlaganju zadatak interpretirati šokačke priče i *pismice* kojima je autorica Milica Lukić, osječka sveučilišna profesorica, jezikoslovka i kroatistica, Đakovštine *zavičajnica*, bogatila stranice *Revije Đakovačkih vezova*, etnografsko-popularnoga časopisa koji od 1970. godine raznorodnim tekstovima *narodne* tematike prati istoimenu međunarodnu smotru izvornoga folkloru, *ilinštakov* iliti srpanjski ures položen u samo srce Šokadije, Strossmayerovim koordinatama omeđene Slavonije.

Obzoru najavljene jezično-stilske analize priveli smo pet pripovijedaka, od čega jednu standardnojezičnu, koja se može okarakterizirati kao fragmentarna zavičajna autobiografija znakovita naziva *Ravničarski bluz ili Jedan zakašnjeli oproštaj s tugom*, odnosno četiri nestandardnojezične, u potpunosti ispisane materinskim šokačkim govorima: mrzovičkim ikavsko-jekavskim i staromikanovačkim ikavsko-ekavskim govorom, koje suvremena hrvatska dijalektologija imenuje govorima tzv. posavskoga poddijalekta staroštokavskoga slavonskog dijalekta, crpeći iz njihove *snage na zalazu* vrijednu dijalektološku građu, pravu kulturnu dragocjenost čija su razlikovna obilježja aktivirana u izgradnji hrvatskoga nacionalnog i kulturnog identiteta, a najzad uvrštena i u *Zlatnu formulu hrvatskoga jezika ča – kaj – što*. Četirima šokačkim pričama – *Srce dvaput pripuknito*, *Od cviča moji uspomena*, *Miris svibanjski ružica i zumbula na zalazu*, *Od zavjeta na svetoj Vodici Gojspinjoj primitog* – pridružila se i jedna *pismica*, intermedijalna šokačka varijacija, zavičajem začeta, filološkim obrazovanjem autorice (ot)hranjena *Kvintesencija panonska*.

Tako zaokružen korpus podvrći će se zakonitostima jezično-stilske analize, s naglaskom na fonološke, morfološke, sintaktičke i leksičke značajke slavonskoga dijalekta, te osebujne *šokačke riči* koja u književnim tekstovima iz 2010-ih zapravo skladišti ostavštinu naših predaka – Šokaca starinaca, poglavito Šokica – porodičnih *stanovnica od starine*, u Đakovštini i Đakovštinom naseljenih, zbog čega se tekstovi Milice Lukić promatraju kao svojevrsan *muzej riječi* podignut slavonskim narodnim govorima i običajima u čast; kao dragocjen prilog suvremenoj dijalektnoj književnosti; angažirano žensko i etnografsko pismo; ukratko – uspio znanstveno-umjetnički eksperiment kojemu je zadaća, kako to autorica opetovano ističe, uzajamno prožimati jezik znanosti, umjetnosti i duhovnosti, svih civilizacijskih vrednota koje nas obvezuju, ali na koje – kao dionici globalne zajednice, uostalom i one *istomislećih* i *istogovorećih* – sveudilj polažemo pravo.

Ključne riječi: slavonski dijalekt, suvremena zavičajna književnost, šokačke priče i pismice, jezično-stilska analiza